

Zorgplan diabetes

Diabetes is een van de meest voorkomende chronische ziekten in Nederland. Al ruim 1,1 miljoen Nederlanders hebben diabetes en elke week komen daar 1.000 bij (<https://www.diabetesfonds.nl/over-diabetes/diabetes-in-het-algemeen/diabetes-in-cijfers>). Volgens de GIPdatabank gebruiken 716.610 patiënten orale antidiabetica en 284.850 insulines (cijfers 2019). Gemiddeld zijn er 477 gebruikers van diabetesmiddelen per 10.000 verzekerden (cijfers 2019). Wat betekent dit voor de omvang van de farmaceutische zorgverlening op het vlak van voorlichting en informatie; wat is de behoefte van patiënten en hoeveel tijd en aandacht vraagt dit van de apotheek?

Nieuwe diabeet

Uitgaande van de cijfers van het Diabetesfonds zal iedere apotheek gemiddeld eens in de 2 weken geconfronteerd worden met een nieuwe diabeet. Volgens de KNMP bedroeg over 2016 het aantal eerste ter hand stellingen van metformine door apothekers 75.000. Dit komt neer op bijna veertig eerste begeleidingsgesprekken DM2 per openbare apotheek per jaar. Uitgaand van deze cijfers en de aanname dat de diabetes behandeling start met metformine, kom je dan iets hoger uit; 1x per 1-2 weken. Een consult van de apotheker voor iedere diabeet is zonder meer uitvoerbaar, zeker als dat met hulp van automatisering goed wordt ondersteund.

- Stel dat 50% van de geïnviteerde patiënten een consult van 15 minuten wenst, dan kost dit de apotheker wekelijks maximaal 15 minuten.

Evaluatie diabetes(medicatie)

Voor het verzorgen van evaluaties komt aanzienlijk meer kijken; dat zijn er ongeveer 10 per week (477 per jaar). Voor een structurele aanpak en succesvolle uitvoering zal de behoefte van de patiënt leidend moeten zijn. Een zorgplan diabetes zal bestaan uit een combinatie van ongeraagd informeren, reguliere medicatiebewaking en het periodiek navraag doen bij de patiënt. De jaarlijkse evaluatie zou kunnen bestaan uit een vragenlijst, die tot doel heeft te bepalen of het wenselijk is een afspraak met de apotheker te maken. Bij het opstellen van deze vragenlijst zouden idealiter al vooraf relevante gegevens verzameld kunnen worden (zoals mogelijk relevant medicatiegebruik van het afgelopen jaar/afgelopen periode, medicatiebewakingssignalen uit de afgelopen periode; wijziging in gewicht, nierfunctie, bloeddruk en cholesterol, ervaringen van de patiënt zoals hypo's, daadwerkelijk gebruik van glucagon). Daarbij moet rekening gehouden worden met de zelfredzaamheid, eventuele beperkingen (geheugen, visus enz) en de gezondheid- en woonsituatie van de patiënt.

Vanzelfsprekend moet een dergelijke evaluatie ook voor de patiënt van meerwaarde zijn en – met disclaimer – voorzien zijn/worden van een conclusie c.q. analyse van door de patiënt gebruikte medicatie. Aan de hand van/op basis van de uitkomsten van de vragenlijst zal in voorkomende gevallen geconcludeerd kunnen worden dat er vanuit farmaceutisch perspectief geen bijzonderheden zijn en dat er dus als apotheker geen specifieke aanleiding is om een gesprek te entameren, maar dat als de patiënt dat wenst wel een afspraak gemaakt kan worden voor een consult. Het is dan wel wenselijk dat de patiënt kan inloggen om een timeslot te reserveren, met wie hij/zij wil overleggen en tevens kan aangeven op welke wijze het consult moet plaatsvinden (telefonisch, video of in de apotheek).

- Stel dat 50% van de patiënten de evaluatie-vragenlijst invult en dat 25% van hen het advies krijgt zich tot de apotheek te wenden voor het maken van een afspraak, dan gaat het om ruim 1 patiënt per week ($477/2/4=59$ per jaar).

Belangrijke momenten voor de patiënt (die je niet mag missen)

- Eerste keer dat de patiënt diabetesmedicatie moet gebruiken
- Voorlichting naar aanleiding van eerste verstrekking van elk nieuw antidiabeticum
- Idem n.a.v. tweede verstrekking
- Vervolgbegeleidingsgesprek DM2 (zie blz 22 van de richtlijn) en/of
- Jaarlijkse evaluatie inclusief bevindingen (voor patiënt en apotheekdossier)
- Interventies in het kader van medicatiebewaking/-begeleiding (achteruitgang nierfunctie, braken, diarree, infecties, gebruik NSAID, opname in ziekenhuis/verpleegafdeling, verhuizing naar zorgcentrum)
- Op het moment dat chronische comedicatie nodig is (CVRM; antistolling, cholesterol, bloeddruk) – hulpmiddelen voor zelfmanagement
- Na ziekenhuisopname (Jaarlijks worden er per 10.000 inwoners 5,9 inwoners voor diabetes mellitus opgenomen in het ziekenhuis (waarvan 7,5 mannen en 4,6 vrouwen) (bron <https://www.volksgezondheidszorg.info/prestatie-indicatoren-voor-gezondheidszorg/beter-worden#!node-ziekenhuisopnamen-diabetes-mellitus>).

Inventarisatie aan de hand van de kernaanbevelingen van de KNMP

- Wat is er van de KNMP-richtlijn al ontwikkeld in de vorm van MFB's
- Hoe moet SUI haar voorlichtingsbeleid inrichten/aanpassen om te kunnen voldoen aan de richtlijn?
- Welke info bij intake verzamelen (info over diabetes, over eventuele comedicatie, wie is behandelaar
- Idem welke info bij jaarlijkse evaluatie (beoordeling labwaarden en kwaliteit farmacotherapie, herhaling van belangrijkste aandachtspunten, inventarisatie zorgbehoeften, wijzigingen in medicatie en in gezondheids- en woonsituatie, patiëntervaring)

Randvoorwaarden

Herkenning van de nieuwe diabeet door middel van triage via UI-bestand en AIS (ontwikkeling van vragenlijst voor iedere nieuwe diabeet)

Communicatie met patiënt vanuit patiënt omgeving (met mogelijkheid om af te spreken)

Managed care tools ten behoeve van zorgdossier

Afspraken systeem voor consult door apotheker of farmaceutisch consulent.

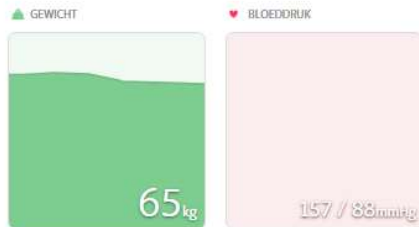
Zorgplan; hoe doen anderen dat? Een voorbeeld van het verzorgingsplan uit Carenzorgt

- 22 Kalender
- Berichten
- Dossier
- Notities
- Connecties
- Profiel

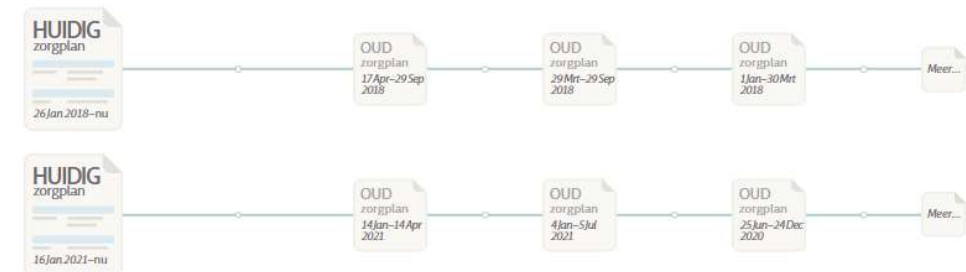
Dossier CAREYN GOLDEN YEARS

Hier kun je meelesen in het dossier dat Careyn en Golden Years over Willy bijhouden.

Grafieken

Zorgplannen

Rapportages

Zoeken...

-
Kirsten van Dijk - Verzorgende IG GOLDEN YEARS 🕒 FEB. 9, 2021 AT 6:51
 Mv haar nachtzak aan/af gekoppeld,500 cc urine.
-
Justa Kool - Simons - Verzorgende IG GOLDEN YEARS 🕒 FEB. 8, 2021 AT 22:34
 Mw. kreeg de nodige zorg voor de nacht. Graag aandacht voor de liezen van Mw. dun laagje zink en scheurlinnen liezen weer vurig.

22 Kalender

Berichten

Dossier

Notities

Connecties

Profiel

Dit zorgplan is geldig van: 16 Jan 2021 - 1 Jan 2022

Lichamelijk welbevinden

Individueel doel en actie

Doel
Mevrouw krijgt een vaccinatie tegen Covid-19.

Actie
Mevrouw wordt wel/niet gevaccineerd.

Doel
Probleem:
Mw. heeft Chronische bronchitis/Astma

Actie
- Mw. gebruikt inhalatie medicatie volgens voorschrift huisarts en medicatie doellijst apotheek, deze dient de zorg toe bij mw.

Doel:
Mw. heeft een adequate longfunctie

Actie
- WOE ochtend wordt de voorzetkamer van de paffen schoon gemaakt door zorg.

Actie
- Zorg observeert en rapporteert of mw. last heeft van benauwdheidsklachten.

- Bij benauwdheidsklachten die niet af nemen, neemt de zorg contact op met de huisarts.

Doel
Probleem:
Mw. is bekend met hoge bloeddruk.

Actie
- Mw. is bekend met hoge bloeddruk en gebruikt hiervoor medicatie.

- De eerste van de maand wordt standaard mw haar bloeddruk gemeten.

Doel:
Bloeddruk van mw. blijft stabiel

Doel
Probleem:
Mw. vergeet haar medicatie in te nemen.

Actie
- Mw. krijgt de medicatie volgens voorschrift huisarts en medicatie doellijst apotheek.

- Zorg besteld deze medicatie.

Doel:
Mw. krijgt de voorgeschreven medicatie op tijd.

Doel
Probleem:
Mw. vergeet hoe ze de dagelijkse adl moet doen.

Actie
- Mw. dagelijks ondersteuning bieden bij het douchen, tanden poetsen en aankleden.

Doel:
Mw. ondersteunen bij de adl

Actie
- Mw. in de avond ondersteuning bieden bij het nachtklaar maken.

Doel
Probleem:
Hofentiblaas

Actie
- Katheterzorg volgens protocol.

Doel:
Adequaat afvoeren van urine

Actie
- Zorg verwisseld 1x in de 6-8 weken de katheter volgens uitvoeringsverzoek huisarts.

Actie
- Nachtelienst koppelt nachtrak aan/af en regelt het aansluiten van nieuwe dag/nachtrakken.

- NIEUW ZAK WORD OP DINSDAG EN VRIJDAG VERWISSELT.

Participatie

Individueel doel en actie

Doel
Mevrouw kan op veilige manier bezoek ontvangen op 1,5 meter afstand.

Actie
Volgens protocol komt er 1 vaste bezoeker op afspraak bij mevrouw op bezoek.

Doel
Mw heeft een dagstructuur met passende activiteiten.

Actie

Hypertensie

Ongeveer 2,8 miljoen Nederlanders met verhoogde bloeddruk

In 2019 waren er naar schatting 2.770.600 mensen met hypertensie (verhoogde bloeddruk) bekend bij de huisarts ([jaarprevalentie](#)). Dat waren 1.262.000 mannen en 1.508.500 vrouwen (146,5 per 1.000 mannen en 172,8 per 1.000 vrouwen). (Bron:

<https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/bloeddruk/cijfers-context/huidige-situatie#node-prevalentie-hypertensie-huisartsenpraktijk>).